

Tisztelt Kollégák !

Köszönöm a GKM és a piaci szféra által indított NETre Kész Program keretében kiírt pályázattal kapcsolatban tárcánkhoz eljuttatott „civil állásfoglalás” című anyagukat.

A levelet aláíró szervezetek közül többen is munkakapcsolatban állok, ezért célravezetőbbnek és hatékonyabbnak tartottam volna, ha nem levelet írnak, hanem személyesen keresnek meg észrevételeikkel.

A levélben megfogalmazott véleményt nem a civil szféra, hanem kizárólag a levelüket aláíró hét szervezet álláspontjának tekintem. A levél „civil állásfoglalás” elnevezése, még ha ez nem is szándékos, azt a látszatot kelt mintha az aláírók ügyben érintett valamennyi civilszervezet véleményét képviselnék, ami nyilvánvalóan nem lehet igaz.

Mint az Önök előtt is ismert, a NETre Kész Program első fázisát október közepén indította el a GKM minisztere. Szándékaink szerint a program több éven keresztül fog működni. A levelükben felvázolt változtatási javaslatokat megvizsgáljuk, és azok közül az alkalmazhatóakat beépítjük a program későbbi fázisa során.

A NETre Kész Program egy több évre szóló, változatos fejlesztéspolitikai eszköztárt felvonultató, összehangolt állami és piaci motivációs program az információs társadalom fejlesztéséért, az internet-használat bővüléséért. A NETre Kész Program részeként a GKM által kiírt pályázat célja, hogy az országos és helyi civil szervezetek mintaértékű projekteinek pályázati úton történő támogatásával az infokommunikációs eszközök, alkalmazások és tartalmak iránti társadalmi nyitottság növelésén keresztül hozzájáruljon a hazai internet használat bővüléséhez.

A pályázat célja tehát, hogy a civil szférából származó, a NETre Kész Program alapelveivel összhangban lévő ötletek, projektek megvalósulását támogassa. Bízva a hazai civil szféra kreativitásában, a lehető legtágabban határoztuk meg a támogatható tevékenységek körét, így a civil szervezetek gyakorlatilag bármilyen, a program céljaival összhangban lévő kezdeményezéssel pályázhatnak.

A NETre Kész program pályázati modulja ugyanakkor nem kizárólag az „informatikában érdekelt civil szervezetek” bevonását célozza, épp ellenkezőleg: azt kívánja elérni, hogy az információs társadalom kibontakozását akadályozó motivációs gátak lebontásában minél több olyan civil szervezet is közreműködjön, amely a program céljaival azonosulva országos vagy helyi szinten meg tudja szólítani az információs társadalmi szolgáltatásokat ma még nem használó, felméréseink szerint több mint 50%-os lakossági kört.

Természetesen szívesen látjuk a pályázat résztvevői között az informatikai területen aktív civil szervezeteket is, azonban a NETre Kész programmal és annak állami részeként a most kiírt pályázattal éppen azzal az utóbbi években kialakult gyakorlattal kívántunk szakítani, amelynek keretében az információs társadalom magyarországi megerősítésében való közreműködésre szinte kizárólag az „informatikában érdekelt civil szervezetek” jutottak állami forrásokhoz, ráadásul ők sem pályázati úton, hanem normatív, illetve „kijárásos” alapon. Ha ez az elmúlt években kialakult gyakorlat látványos eredményekre vezetett volna, meglehetősen

NETre Kész programra, illetve bármilyen más, a lakossági és kisvállalkozói kört megcélzó motivációs programra sem lenne szükség.

Mindezek fényében meglepőnek, barátságtalannak és kiváltképp megalapozatlannak érzem levelük egynémely kitételét, különösen azokat, amelyek tényszerűen nem felelnek meg a valóságnak.

Nehéz volna például alátámasztani azt az állítást, hogy a pályázat ellentétes „*az információs társadalom elveivel, a civil intézmények működési rendszerével, az egyesülési törvény és az esélyegyenlőség szellemével*”, továbbá „*a megfogalmazott célokkal ellentétes hatást kiváltó*”. Mindez azt jelentené, hogy az összességében 250 millió forint támogatást nyújtó pályázat kiírásával, több tucatnyi civil szervezet információs társadalmat népszerűsítő programjainak támogatásával a GKM valójában többet árt, mint használ a megfogalmazott célnak. Ugye, ezt Önök sem gondolják komolyan?

Nem felel meg a valóságnak, hogy a pályázati kiírás „*hátrányos helyzetbe hozza a civil szervezeteket*”, hiszen a pályázat éppen nekik szól, ők tartoznak a kedvezményezettek körébe. A pályázati kiírás az egyesülési törvény előírásainak figyelembevételével történt

Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a kiírás „*bünteti azokat, akik az informatika társadalmi befogadása területén eredményt értek el, és azokat továbbfejleszteni igyekeznek.*” Az értékelési szempontok között magas, 8, illetve 10 pontos súllyal szerepelnek a pályázó referenciái, illetve hasonló projektek során szerzett tapasztalatai (Értékelési szempontok: 22. o., 12. illetve 13. számú értékelési szempont). Az Önök által kifogásolt, 10 pontos súllyal szereplő 3. számú értékelési szempont („A tervezett program újszerűsége”) azt hivatott értékelni (ahogy az az útmutatóban is olvasható), hogy a pályázat „eredeti ötletet, korábban meg nem rendezett eseményt, előtanulmánnyal igazolhatóan nagy érdeklődésre számító programot” valósít-e meg. Ebben az értékelési metszetben természetesen „a korábban megrendezett eseményért nem jár pont” – erre szolgál az említett 12. és 13. számú értékelési szempont.

Ugyancsak nem felel meg a valóságnak, hogy a GKM nem vonta be a program kidolgozásába a civil szervezeteket: az állásfoglalás aláírói közül is többen jelen voltak a GKM által kezdeményezett 2007. március 2-i egyeztetésen melynek meghívóját és háttéranyagait 2007. február 28-án, az ott elhangzott prezentációt pedig március 5-én e-mailben megkapták. A program koncepciójának – amely azóta érdemben nem változott - véleményezésére tehát Önöknek is lehetőségük volt. Azt viszont továbbra sem tartom indokoltnak, hogy a pályázati feltételrendszer kialakításában olyan szervezetek vegyenek rész, amelyek a potenciális pályázói körbe tartoznak.

Kifejezetten sértő a pályázati kiírás elkészítésében dolgozó kollégáimra nézve az a feltételezés, hogy a pályázati feltételek célja „*az indulók számának maximális minimalizálása.*” Vajon mi értelme volna annak, hogy a sikeres pályáztatásban érdekelt GKM szándékosan és mesterségesen korlátozni akarja az indulók körét? Csak nem arra gondolnak, hogy a keretösszeget szeretnék visszafizetni a költségvetésbe?

A civil szervezetek számára kiírt állami pályázati források tekintetében nagy összegűnek számító „A modulban” – az állami források felhasználásával kapcsolatos körültekintő eljárás szempontjait és a pályázatok elbírálásával kapcsolatos költségeket is szem előtt tartva - szükséges volt „sokrétű feltételhez kötni az indulást”. Az Önök által kifogásolt „sokrétűség” azonban jóval kisebb mértékű, mint az az ÚMFT-s pályázatok esetében megszokott. Azt sem tartom teljesíthetetlen feltételnek, hogy a helyi kezdeményezések esetében a helyi polgármesteri hivataltól támogató nyilatkozat csatolását kérjük (tehát nem jóváhagyást, ahogy Önök fogalmazznak).

A pályázatok beadási határidejével kapcsolatban megjegyezzük, hogy az 1 hónap megítélésünk szerint nem tekinthető olyan szűkös határidőnek, amely *„kapkodásra készíti a pályázni kívánókat és a ténylegesen non profit tevékenységet folytató, valóban civil alapon működő szervezeteket kizárja.”*

Az önrész meghatározásánál a kiírót az a cél vezérelte, hogy olyan megalapozott programokat támogasson, amelyek megvalósítása során a támogatott is kockázatot vállal. Így biztosítani tudjuk, hogy a kormányzati források hatékonyan, alacsony kockázati szint mellett kerüljenek felhasználásra. Az országos civil szervezetektől megítélésünk szerint nem túlzás elvárni sem a 30%-os felmutatandó önrészt, sem a 10 milliós éves árbevételt. A helyi kezdeményezések esetében ezzel szemben 15%-os a minimális önrész és nincs árbevételi korlát.

Természetesen, amennyiben az első pályázati forduló tapasztalatai alapján indokolt, a program későbbi szakaszaiban mind az önrésszel kapcsolatos előírásokat, mind a további adminisztratív feltételeket készek vagyunk felülvizsgálni, ahogy azt is, hogy a pályázati források hatékony elköltése szempontjából indokolt-e az „ernyőszervezetek” és tagszervezeteik egyidejű pályázati indulásának, illetve a konzorciumok pályázásának lehetővé tétele, továbbá egy esetleges „kétkörös” pályázati rendszer bevezetése.

Bízva a már korábban kialakított, a jó és közvetlen személyes kapcsolaton alapuló érdemi együttműködésben, üdvözlettel,

Egyed Géza

szakállamtitkár